

Szanowni Państwo,

Nasze czasopismo „Lekarz Wojskowy”, będące od chwili powstania najważniejszym naukowym czasopismem lekarzy wojskowych w Polsce, obchodzi w 2020 r. jubileusz 100-lecia ukazania się pierwszego numeru, z datą 3 stycznia 1920 r. Było to wówczas trzecie co do kolejności powstania polskie czasopismo medyczne, które ukazuje się do dnia dzisiejszego, zachowując niezmienną nazwę, będąc też jedynym polskim czasopismem medycznym, które ukazuje się nieprzerwanie od 100 lat, bez przerwy w okresie II wojny światowej.

Inicjatorem powołania czasopisma dla polskich lekarzy wojskowych był pptk prof. Zdzisław Ambroży Dmochowski, renomowany ówczesny profesor uniwersytecki o dużym naukowym dorobku, powołany w styczniu 1919 r. do służby wojskowej na stanowisko prezesa Wojskowej Rady Sanitarnej.

„Lekarz Wojskowy” w swej 100-letniej historii dobrze służył rozwojowi i kształceniu polskich lekarzy, przede wszystkim wojskowych, utrzymując wysoki poziom merytoryczny, zawsze propagując racjonalną wiedzę i nowe osiągnięcia medyczne przydatne w codziennym działaniu lekarza wojskowego. Jest to szczególnie ważne w obecnych czasach, które niosą wiele nowych wyzwań dla lekarzy wojskowych uczestniczących w misjach wojskowych i coraz częściej mających bezpośredni kontakt z zabezpieczeniem medycznym wojsk na najwyższym światowym poziomie w bardzo różnych warunkach. Czasopismo było i jest dla nich nie tylko źródłem informacji, ale także płaszczyzną wymiany poglądów i doświadczeń.

Z okazji jubileuszu 100-lecia „Lekarza Wojskowego” 17 stycznia 2020 r. w Wojskowym Instytucie Medycznym odbyło się naukowe sympozjum poświęcone temu czasopismu. Swą obecnością zaszczytili je przedstawiciele Prezydenta RP, Rządu RP, MON, Departamentu Wojskowej Służby Zdrowia MON, redakcji innych czasopism medycznych, jak również liczne grono sympatyków czasopisma. W części naukowej zaproszeni goście, znani polscy historycy – prof. Anna Marek i prof. Maciej Kledzik – wygłosili wykłady poświęcone ciekawym historycznym epizodom polskiej wojskowej służby zdrowia, a gospodarz sympozjum, gen. dyw. prof. Grzegorz Gielerak, Dyrektor WIM i przewodniczący Rady Programowej naszego czasopisma, odniósł się do czasów obecnych i wyzwań, jakie mogą się pojawić w przyszłości.

Numer „Lekarza Wojskowego”, który Państwo trzymacie teraz w swych dłoniach lub przeglądacie na stronie internetowej, w znacznej części zawiera materiały z tego sympozjum. Otwiera on historię czasopisma w nowym, oby pomyślnym dla niego stuleciu.

*Redaktor Naczelny
prof. dr hab. n. med. Jerzy Kruszewski*

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 17 stycznia 2020 r.

Szanowni Państwo,

świętujemy dzisiaj 100-lecie czasopisma „Lekarz Wojskowy”. Wszystkich Państwa, zgromadzonych na poświęconej temu wyjątkowemu periodykowi konferencji naukowej w Wojskowym Instytucie Medycznym w Warszawie, zapewniam o moim szacunku i pamięci.

Po odzyskaniu przez Polskę upragnionej niepodległości potrzeba rozwoju kompetencji lekarzy wojskowych stała się szczególnie widoczna. Odpowiedzią było utworzenie wydawnictwa, w którym publikowano artykuły propagujące najnowsze osiągnięcia medycyny, dobre praktyki i wszelkie rozwiązania służące lekarzom na co dzień opiekującymi się naszymi żołnierzami. „Lekarz Wojskowy” służył wymianie wiedzy i podnoszeniu kwalifikacji wojskowych kadr medycznych w czasie pokoju i w czasie wojny. Jako jedyne polskie czasopismo medyczne jest wydawany nieprzerwanie od stulecia. I choć współczesna nauka oferuje wiele możliwości poszerzania wiedzy medycznej, także i dziś „Lekarz Wojskowy” cieszy się zasłużoną renomą i zaufaniem czytelników.

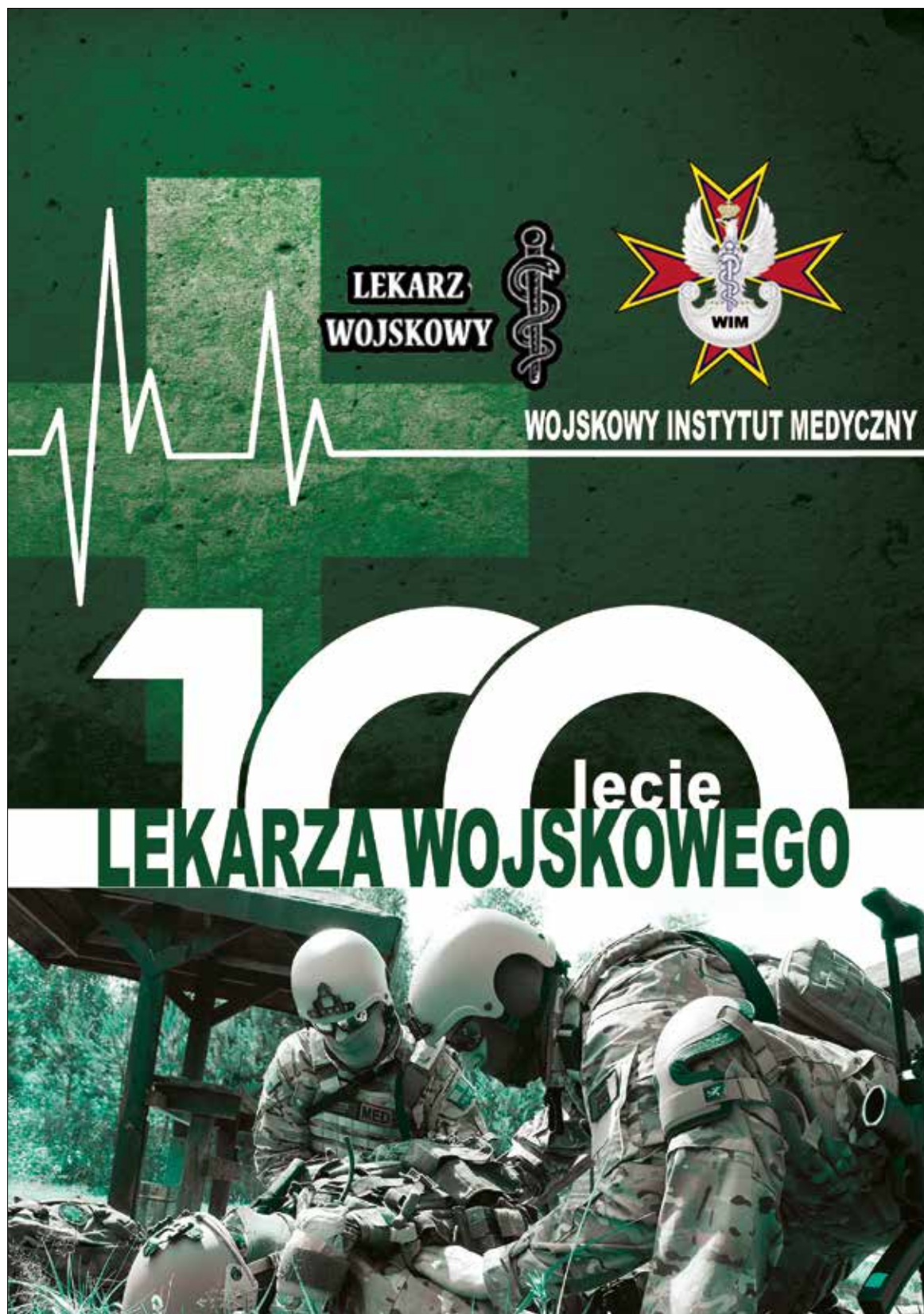
Dzisiejsze spotkanie stwarza okazję do podziękowania wszystkim, którzy przez lata tworzyli to czasopismo. W tak ważnym dniu doceniamy dorobek inicjatora jego powołania – ppłk prof. Zdzisława Ambrożego Dmochowskiego – a także kolejnych redaktorów naczelnych, członków redakcji i twórców około 12 tysięcy artykułów opublikowanych, jak dotąd, na łamach „Lekarza Wojskowego”.

Szanowni Państwo, wojskowa służba zdrowia to służba Ojczyźnie. Jeszcze raz dziękuję za cały wkład w jej rozwój. Gratuluję imponującego jubileuszu i życzę, by kolejne lata obfitowały w sukcesy.

Z wyrazami szacunku

Mateusz Morawiecki

Uczestnicy konferencji naukowej Lekarza Wojskowego „Stulecie Służby Ojczyźnie”
w Wojskowym Instytucie Medycznym

**KONFERENCJA NAUKOWA
LEKARZ WOJSKOWY**

„STULECIE SŁUŻBY OJCZYŹNIE”

17 stycznia 2020 r. godz. 10:00

Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie
ul. Szaserów 128
Aula Główna V piętro

PROGRAM KONFERENCJI

10:00

Uroczyste otwarcie

- *Powitanie gości przez gen. dyw. prof. dr hab. n. med. Grzegorza Gieleraka, przewodniczącego rady programowej Lekarza Wojskowego*
- *Wystąpienia zaproszonych gości*
- *Wystąpienie prof. dr. hab. n. med. Jerzego Kruszeńskiego*

10:30

Sesja I

- *„Wojskowa służba zdrowia do 1918 r. zarys historyczny” – dr Jan Tarczyński, dyrektor Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie*
- *„Polscy lekarze w armii Królestwa Belgii po upadku powstania listopadowego” – dr hab. n. hum. Maciej Kledzik*
- *„Historia samorządu lekarskiego w okresie międzywojennym” – prof. Anna Marek*
- *„Wojskowa służba zdrowia – współczesna perspektywa zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych” – gen. dyw. prof. dr hab. n. med. Grzegorz Gielerak – dyrektor Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie*

11:30

Przerwa kawowa

12:00

Sesja II

- *„Lekarz Wojskowy” – stulecie służby Ojczyźnie – Danuta Augustynowicz*
- *„Profesor Zdzisław Dmochowski – inicjator powstania Lekarza Wojskowego” – prof. dr hab. n. med. Jerzy Kruszeński*
- *„Charakterystyka zawartości tajnych zeszytów Lekarza Wojskowego z lat 1965–1996” – prof. Stanisław Ilnicki*

13:30

Zakończenie konferencji

100 lat dla Ojczyzny
 gen. dyw. prof. dr hab. n. med. Grzegorz Gielerak
 dyrektor WIM,
 przewodniczący rady programowej Lekarza Wojskowego

„Lekarz Wojskowy” jest jednym z najstarszych polskich czasopism medycznych wydawanych nieprzerwalnie od 100 lat. Pierwszym wydawcą i inicjatorem powstania czasopisma była Wojskowa Rada Sanitarna, powołana pod koniec 1918 r. przez Ministerstwo Spraw Wojskowych. W dniu 3 stycznia 2020 r. czasopismo obchodzi setną rocznicę powstania i wspólnej z wojskową służbą zdrowia pracy dla Polski. Jubileusz jest doskonałą okazją do przypomnienia jego roli i podkreślenia zasług. „Lekarz Wojskowy” wrósł w struktury wojskowej służby zdrowia, towarzyszył swoim czytelnikom na polu walki, pomagał w codziennej pracy wykonywanej zarówno w warunkach konfliktów zbrojnych, jak i w czasie pokoju. Wspierał budowę nowoczesnych sił zbrojnych na różnych etapach ich rozwoju. Czasopismo od momentu pojawienia się na rynku było profilowane głównie na zaspokajanie potrzeb edukacyjno-szkoleniowych lekarzy wojskowych. Po 1925 roku rozbudowano zakres tematyczny publikowanych prac z myślą o całym korpusie sanitarnym. Istotnym aspektem była także popularyzacja zdobytych medycyny światowej. Podczas II wojny światowej „Lekarz Wojskowy” ukazywał się w Szkocji będąc pomostem pomiędzy zagranicą a krajem. Lata powojenne ugruntowały pozycję czasopisma jako wiodącego periodyku wojskowej służby zdrowia.

Dzieje „Lekarza Wojskowego” są nierozzerwalnie związane ze Szpitalem Ujazdowskim w Warszawie, jedną z największych i najstarszych wojskowych placówek medycznych w Polsce. Absolwenci uczelni mieszczącej się na Ujazdowie mieli także znaczący wpływ na rozwój pisma w latach powojennych. Aktywnie uczestniczyli w budowaniu prestiżu szpitala przy Szaserów, który przed blisko 20 laty już jako Wojskowy Instytut Medyczny przejął tradycje Szpitala Ujazdowskiego oraz misję wydawcy „Lekarza Wojskowego”, kontynuując chlubne tradycje pisma.

Nasze korzenie i dzisiejsza rzeczywistość

prof. dr hab. n. med. Jerzy Kruszewski
redaktor naczelny *Lekarza Wojskowego*

„Lekarz Wojskowy”, to trzecie co do kolejności powstania polskie czasopismo medyczne, które ukazuje się do dnia dzisiejszego zachowując niezmienną nazwę. Jest też jedynym polskim czasopismem medycznym, które ukazuje się nieprzerwanie od 100 lat, bez przerwy w okresie II Wojny Światowej.

Autorem pomysłu powołania czasopisma dla polskich lekarzy wojskowych był pplk prof. Zdzisław Ambroży Dmochowski. W opracowanych przez niego zadaniach dla Wojskowej Rady Sanitarnej, był postulat powołania czasopisma dla lekarzy wojskowych. W czasie minionych 100 lat funkcję Redaktorów Naczelnych „Lekarza Wojskowego” sprawowało wielu wybitnych lekarzy wojskowych. Na łamach czasopisma opublikowano ok. 12 tys. różnego rodzaju artykułów, a na długiej liście publikujących autorów, w każdym czasie, można znaleźć nazwiska najwybitniejszych postaci polskiej medycyny.

„Lekarz Wojskowy” w każdym okresie dobrze służył rozwojowi i kształceniu polskich lekarzy przede wszystkim wojskowych, utrzymując wysoki poziom merytoryczny, zawsze propagując racjonalną wiedzę i nowe osiągnięcia medycyny przydatne w codziennej praktyce lekarza wojskowego. Jest to szczególnie ważne w obecnych czasach, które niosą wiele nowych wyzwań dla lekarzy wojskowych, uczestniczących w misjach wojskowych i coraz częściej mających bezpośredni kontakt z zabezpieczeniem medycznym wojsk na najwyższym, fachowym poziomie.

Czasopismo było i jest dla nich nie tylko źródłem informacji, ale także płaszczyzną wymiany poglądów. Oprócz roli edukacyjnej stwarzało i stwarza autorom możliwość wzbogacania dorobku naukowego.

Redaktorom kierującym „Lekarzem Wojskowym” nigdy nie brakowało problemów. Ale nawet w trudnym czasie II Wojny Światowej znalazły się środki i odpowiednio zaangażowane osoby gotowe, kontynuować tradycję wydawniczą. Radzono sobie też w ciężkich czasach powojennych. Paradoksalnie, bardzo trudnym okresem okazało się ostatnie 20-lecie, kiedy to celowość ukazywania się czasopisma budziła różnego rodzaju wątpliwości decydentów wojskowej służby zdrowia. W tym okresie, co trudne dziś do uwierzenia, mierzyliśmy się m.in. z zaprzestaniem wydawania czasopisma, co jak wiadomo stało się udziałem wielu magazynów medycznych. Obecnie także toczą się dyskusje nad charakterem czasopisma, by w dobie internetu i nowych regulacji prawnych, móc jak najlepiej służyć środowisku lekarzy wojskowych.

Lekarz Wojskowy Stulecie służby Ojczyźnie

Danuta Augustynowicz

Losy czasopisma „Lekarz Wojskowy” nierozzerwalnie związane są z historią Polski. Pismo ukazało się kilkanaście miesięcy po odzyskaniu niepodległości, w czasie II wojny światowej było forum lekarzy pełniących służbę na emigracji, w 1945 roku ponownie zostało powołane do służby dla dobra Ojczyzny.

„Lekarz Wojskowy” spełnił warunki, które zapewniły mu jego stuletnie trwanie: umiejętnie dobierano tematykę, stawiano na wysokie kwalifikacje autorów oraz dbano o czytelność, dając mu możliwość doskonalenia i permanentnego poszerzania wiedzy. Ogromną rolę w ciągłości wydawania czasopisma odegrali redaktorzy i zespoły redakcyjne, wydawcy oraz autorzy publikujący na jego łamach, czyniący swoje powinności z pasją i zaangażowaniem. Od dnia utworzenia czasopismo wykazywało się troską o przyszłe kadry medyczne, służąc wiedzą i informacjami studentom medycyny, przede wszystkim podchorążym Centrum Wyszkozenia Sanitarnego oraz Wojskowej Akademii Medycznej. Obecnie czasopismo wciąż stanowi forum prac naukowych młodych naukowców i doktorantów Wojskowego Instytutu Medycznego. Jego misją jest również integrowanie wojskowego środowiska medycznego i promowanie osiągnięć medycyny pola walki.

„Lekarz Wojskowy”, przez lata ściśle związany z działalnością naszej instytucji, jest także bliski sercom pracowników Wojskowego Instytutu Medycznego – wielu spośród nich pierwsze prace opublikowało na łamach „Lekarza Wojskowego”, prace z zakresu nauk medycznych, historyczne, biograficzne, organizacyjne czy opisujące ważne wydarzenia z życia „szpitala na Szaserów” w kolejnych etapach i formach jego funkcjonowania jako placówki medycznej i jednostki naukowo-dydaktycznej. Jest dla nas wszystkich ogromną radością, że dane jest nam świętować stulecie czasopisma, z nadzieją na kontynuację jego misji przez wiele kolejnych lat.

Przesłanie Lekarza Wojskowego

dr hab. n. med. Stanisław Ilnicki

Ukazanie się w dniu 3 stycznia 1920 r. tygodnika Lekarz Wojskowy, ziściło pośmiertnie wezwanie z dnia 20 lipca 1831 roku, Generala profesora Karola Kaczkowskiego, Naczelnego lekarza Armii Polskiej w Powstaniu Listopadowym: „Do was przeto Lekarze Wojskowi odzywam się, was proszę do powierzenia w ręce moje prac waszych. (...) Utwórzmy Dziennik lekarski wojskowy, który wiernie do wiadomości publicznej, przesyłać wszystko będzie. (...) Historie chorób zwięźle, porządnie i sumiennie podane, nieocenionym będą skarbem. Z nich przezorny i trafny lekarz potrafi korzystać (...)”[i]

Wydawany nieprzerwanie od stu lat, na przekór wojnom i wstrząsom społecznym Lekarz Wojskowy stał się monumentalną kroniką dokonań polskiej wojskowej służby zdrowia.

Są w niej karty zapisane zarówno przez luminarzy polskiej medycyny, jak i skromnych lekarzy szpitalnych i jednostek wojskowych. Jedni i drudzy, pozostawili trwałą ślad w pokoleńniowej pamięci, kształtującej etos zawodu oficera-lekarza.

Niech współczesny marketing rankingowy czasopism nie zniechęca autorów do ogłaszania prac na łamach Lekarza Wojskowego. Dla młodych lekarzy jest to przyjazne miejsce przygotowujące warsztatowo do publikacji w periodykach z najwyższej klasyfikowanych list. Dla autorów o uznanym dorobku naukowym, zwłaszcza tych, którzy stawiali pierwsze kroki na łamach Lekarza Wojskowego, jest to właściwe forum do zaprezentowania maestrii ad usum delphini. Nie ma większej chwały niż przyczynić się swoją pracą do przywrócenia czasopismu, z którego startowaliśmy do wysokich naukowych lotów, rangi umożliwiającej to naszym następcom.

O Szpitalu przy Szaserów

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY – CENTRALNY SZPITAL KLINICZNY MON, nazywany „szpitalem przy Szaserów”, należy do największych, wieloprofilowych, o najwyższym stopniu referencyjności, akredytowanych placówek ochrony zdrowia w Polsce. Posiada akredytację Ministra Zdrowia oraz systemy zarządzania jakością w zakresie normy ISO i AQAP. W krajach NATO wiodący szpital wojskowy odgrywa zwykle ważną rolę w systemie bezpieczeństwa całego państwa. Tam leczą się m.in. ranni na służbie żołnierze i funkcjonariusze. Takie miejsce zwykle jest też istotnym centrum kształcenia medyków oraz prężnym ośrodkiem naukowo-badawczym. W Polsce tę rolę pełni nasz szpital. Leczymy, prowadzimy badania naukowe, kształcimy, przenosimy doświadczenia.

Szpital zajmuje ponad 22 hektary, a łączna powierzchnia budynków, to 120 tys. m². Co roku blisko 3 tysiące pracowników z 44 klinik, oddziałów i zakładów, niesie pomoc około 100 tysiącom pacjentów. Poprzez kolejne inwestycje WIM stale zwiększa kompleksowość udzielanych świadczeń medycznych.

Nasza Misja

**PACJENT W CENTRUM UWAGI
LECZYMY I OPIEKUJEMY SIĘ NOWOCZEŚNIE I BEZPIECZENIE**

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY

ul. Szaserów 128
04-141 Warszawa

tel. 261-817-666, 22 810 80 89

fax. 22 515 05 00

www.wim.mil.pl

twitter: @wimwarszawa

**KONFERENCJA NAUKOWA
„STULECIE SŁUŻBY OJCZYŹNIE”**
Komitet organizacyjny i naukowy

Jarosław Kowal
Jerzy Kruszewski
Danuta Augustynowicz
Dorota Połec
Ewa Jędrzejczak
Małgorzata Złotkowska
Krzysztof Gontarski

WIM 2020

